

Aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken
T.a.v. de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Den Haag, 10 september 2020

Ref: B20.14

Betreft: Initiatiefnota van de leden Voordewind, Alkaya, Van den Hul en Van Ojik 'Tegen slavernij en uitbuiting - een wettelijke ondergrens voor verantwoord ondernemen' (Kamerstukken II 2019/20, 35 495, nr. 2)

Geachte mevrouw Kaag,

Eumedion, het corporate governance en duurzaamheidsforum voor institutionele beleggers, heeft met belangstelling kennisgenomen van de initiatiefnota van de leden Voordewind, Alkaya, Van den Hul en Van Ojik 'Tegen slavernij en uitbuiting - een wettelijke ondergrens voor verantwoord ondernemen' (hierna: initiatiefnota). De initiatiefnemers verzoeken om zo spoedig mogelijk na de evaluatie van de convenantenaanpak voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO) met een voorstel voor brede *due diligence* wetgeving te komen dat is afgestemd op wetgevingsinitiatieven uit gelijkgestemde Europese landen. Eumedion geeft graag haar visie op de initiatiefnota. Wij zouden het zeer op prijs stellen wanneer u onze gezichtspunten, die wij hieronder uiteenzetten, bij het opstellen van de kabinetsreactie zou willen betrekken.

Eumedion is voorstander van Europese wetgeving

Eumedion is het met de initiatiefnemers eens dat brede naleving van de richtlijnen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) wenselijk is. Indien het convenantenbeleid tekortschiet om dat doel te bewerkstelligen, is wetgeving die *due diligence* op IMVO-gebied voor alle ondernemingen verplicht stelt een logische volgende stap. Eumedion merkt daarbij wel op, dat de initiatiefnota voorsorteert op de uitkomst van de evaluatie van de IMVO-convenantenaanpak, die in het derde kwartaal van 2020 gereed dient te zijn. De vraag is of men redelijkerwijs mag verwachten dat deze evaluatie al een duidelijk beeld kan geven van de effectiviteit van de convenanten, omdat sommige pas zeer recent overeen zijn gekomen (o.a. die van de pensioenfondsen). Wel is het zo, dat de verschillende sectorconvenanten niet alle in gelijke mate

aansluiten bij de OESO-richtlijnen. De initiatiefnemers benoemen daarbij terecht dat de verschillende convenanten, ook die voor de financiële sector, zich niet alle op dezelfde risico's richten.

Eumedion onderschrijft daarom de opmerking van de initiatiefnemers dat Europese wetgeving op dit onderwerp eigenlijk de ideale situatie is. Als voorbeeld van het belang van Europese wetgeving wijzen wij graag op de recent door het Europese Parlement aangenomen 'Taxonomieverordening'¹ en de Verordening betreffende informatieverstrekking in de financiële dienstensector,² waaruit verschillende transparantieplichtingen voortvloeien voor institutionele beleggers. De Taxonomieverordening stelt bijvoorbeeld dat de zogenaamde minimumgaranties voor groene economische activiteiten in lijn moeten zijn met de internationale raamwerken rond verantwoord ondernemen van de OESO, de *United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights* (UNGP) en de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO). De vraag is of en hoe institutionele beleggers ten aanzien van de ondernemingen waarin zij beleggen deze minimumgaranties met een voldoende mate van zekerheid op naleving kunnen toetsen. Uniforme, Europese verplichtingen omtrent de opvolging door ondernemingen van voornoemde IMVO-richtlijnen en principes dragen bij aan de beschikbaarheid van accurate informatie hieromtrent. Op die manier kunnen vervolgens ook institutionele beleggers op een effectievere en efficiëntere wijze informatie verkrijgen én verstrekken over de mate waarin hun (Europese) beleggingen aansluiten bij deze IMVO-richtlijnen en principes.

Eumedion is het echter niet met de initiatiefnemers eens dat Europese regelgeving ten aanzien van *due diligence* nog lang op zich laat wachten. Recent is de Europese Commissie reeds gestart met een aanvangseffectbeoordeling voor een wetgevingstraject rond '*Sustainable corporate governance*'. Hierin worden expliciet zorgen geuit over een toenemend aantal nationale wetgevingsinitiatieven ten aanzien van *due diligence*, die binnen Europa tot extra kosten en een ongelijk speelveld kunnen leiden.³ Ook in haar recente consultatie over de vernieuwing van de *Sustainable Finance Strategy* zinspeelt de Europese Commissie reeds op de ontwikkeling van Europese wetgeving.⁴ Tot slot wordt deze gedachte tevens gevoed door een recente studie, getiteld '*Study on due diligence requirements through the supply chain*' en uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie, waarin verschillende Europese beleidsopties worden verkend.⁵ De onderzoekers concluderen onder meer dat de beleidsoptie '*New regulation requiring mandatory due diligence as a legal duty of care*' significant meer positieve impact op sociale en milieuvraagstukken zal hebben dan de opties rond

¹ Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2020 betreffende de totstandbrenging van een kader ter bevordering van duurzame beleggingen en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/2088 (PbEU 2020 L 198).

² Verordening (EU) 2019/2088 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2019 betreffende informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële dienstensector (PbEU 2019 L 317).

³ Ares(2020)4034032, p. 3, via <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12548-Sustainable-corporate-governance>.

⁴ Europese Commissie, *Consultation on the Renewed Sustainable Finance Strategy*, via https://ec.europa.eu/info/consultations/finance-2020-sustainable-finance-strategy_nl, in het bijzonder de vragen 46-48.

⁵ Publicatiedatum 20 februari 2020, te raadplegen via <https://op.europa.eu/nl/publication-detail/-/publication/8ba0a8fd-4c83-11ea-b8b7-01aa75ed71a1>.

vrijwillige richtsnoeren of een rapportageverplichting. Eumedion ondersteunt daarom weliswaar de achterliggende gedachte van de initiatiefnota, maar is geen voorstander van een nationale *bottom-up* aanpak, zoals voorgesteld door de initiatiefnemers.

Europese wetgeving dient in lijn te zijn met andere (toekomstige) verplichtingen rond due diligence

Eumedion wijst graag op het belang dat eventuele toekomstige (Europese) wetgeving in lijn moet zijn met andere reeds bestaande verplichtingen rond *due diligence*. Hierboven wezen wij al op de Taxonomieverordening. Aanvullend wijzen wij graag op de rapportageverplichtingen over *due diligence* die nu al gelden uit hoofde van de regelgeving⁶ ter implementatie van de richtlijn niet-financiële informatie.⁷ Hoewel op dit moment het herzieningsproces voor deze richtlijn loopt, stelt de huidige regelgeving reeds dat bepaalde ondernemingen moeten rapporteren over zorgvuldigheidsprocedures (*≈ due diligence*), al ziet Eumedion dat dit in de praktijk soms vrijblijvend wordt ingevuld.⁸ Het is op dit moment nog niet duidelijk of en hoe dit element er in de herziene richtlijn niet-financiële informatie uit zal gaan zien. Wel heeft Eumedion reeds in haar consultatiereactie op de bovengenoemde EU *Sustainable Finance Strategy* ten aanzien van vereisten rond *due diligence* reeds gepleit voor maximale gelijkschakeling met onder meer de richtlijn niet-financiële informatie.⁹

Tot slot wijzen we er in dit kader graag op dat ook de Nederlandse Corporate Governance Code reeds bepaalt dat bij de vormgeving van de ondernemingsstrategie aandacht besteed moet worden aan 'de keten waarin de onderneming opereert'.¹⁰ Nederlandse beursvennootschappen zijn al verplicht om mededeling te doen over de naleving van de *principes* en *best practice* bepalingen uit de Nederlandse Corporate Governance Code die op hen van toepassing zijn.

Wij zijn uiteraard graag bereid ons commentaar mondeling nader toe te lichten. Onze contactpersoon is Ron Gruijters (ron.gruijters@eumedion.nl, tel. 070 2040 305).

Met vriendelijke groet,

Drs. Rients Abma
Directeur Eumedion

⁶ Besluit bekendmaking niet-financiële informatie.

⁷ Richtlijn 2014/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 tot wijziging van Richtlijn 2013/34/EU met betrekking tot de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote ondernemingen en groepen (PbEU 2014 L 330).

⁸ De initiatiefnota stelt terecht dat het implementatiebesluit het betrachten van *due diligence* niet verplicht stelt, maar slechts de transparantie over wat een onderneming op dat vlak doet.

⁹ Zie <https://www.eumedion.nl/clientdata/215/media/clientimages/Response-EC-renewed-Sustainable-Finance-Strategy-def.pdf?v=200827195221>, vraag 48.

¹⁰ Corporate Governance Code, *Best practice* 1.1.1 sub vi.